

ciens manuscrits de l'Évangile arménien. Journal Asiatique, 1904, p. 487—507.

Թրդմ. Հանդէս Ամսօրեայ, 1904, էջ 193—196, 253—256 :

Remarques sur la grammaire historique de l'arménien de Cilicie de M. J. Karst. Zeitschrift f. arm. Phil., II, 1904, p. 18—28.

Armeniaca. MSL, XIII, 1905, p. 243—245, 375; XIV, 1905, p. 478; XV, 1909, p. 353—357.

De quelques Évangélistes arméniens accentués. Extr. d. Mémoires Orientaux. Congrès de 1905.

Notes sur la mouillure des vélaires en arménien. MSL, XIV, 1906, p. 391.

Notes sur quelques faits gothiques. MSL, 1907, p. 73—103.

Remarques sur les *l* de l'arménien classique. Huschardzan, Vienne 1911, p. 209—211.

Remarques sur le texte de l'historien arménien Agathange. Journal Asiatique, 1911, p. 27.

Sur les mots iraniens empruntés par l'arménien. MSL, XVII, 1912, p. 242—250.

De la composition en arménien. MSL, XVIII, 1913, p. 245—270.

Les Alliés et l'Arménie. Publications de l'Union intellectuelle arménienne de Paris, I, 1917.

La nation arménienne. Fédération des amitiés franco-étrangères, 1917.

La nation arménienne. Revue Franco-étrangère. 1917, p. 194—196.

La langue arménienne. La Voix de L'Arménie, 1918, p. 8—11.

La nation arménienne. Paris, Impr. Nat., 1918.

La langue dans l'Europe. Paris 1918.

D'une action de l'iranien sur l'arménien. MSL, XXI, 1919, p. 187—188.

La question arménienne et ses conséquences pour l'avenir international. 1919, p. 25.

Arménien *amul*. MSL, XXII, 1920, p. 55.

Arménien *yag*. Bull. Soc. Ling., XXII, 1920, p. 20.

Des causatifs arméniens en *-učanem*. MSL, XXII, 1920, p. 47—48.

De l'influence parthe sur la langue arménienne. Rev. Et. Arm., I, 1, 1920, p. 9—14.

De quelques contradictions phonétiques. MSL, XXII, 1920, p. 56—60.

Les adjectifs arméniens en *-un*. Bull. Soc. Ling., XXII, 1920, p. 21—22.

Les nominatifs-accusatifs arméniens du type *harsn*. Rev. Et. Arm., I, 2, 1920, p. 81—82.

L'état arménien. Rev. Et. Arm., I, 2, 1920, p. 139—140.

Sur la famille des mots arméniens. Rev. Et. Arm., I, 2, 1920, p. 82—84.

Sur les adverbes *այդր* et *այտի*. Rev. Et. Arm., I, 1, 1920, p. 34.

Sur le sort de *w* géminé en arménien. MSL, XXII, 1920, p. 60—63.

Sur les termes religieux iraniens en arménien. Rev. Et. Arm., I, 3, 1920, p. 233—236.

Notes iraniennes. MSL, XXII, 1921, p. 227.

A propos de *նժդհ*. Rev. Et. Arm., II, 2, 1922, p. 233—234.

De quelques mots parthes en arménien. Rev. Et. Arm., II, 1, 1922, p. 1—6.

Le développement du verbe «avoir». Festschrift f. Wackernagel, 1923, I, p. 9—13.

Les études arméniennes. Société Asiatique. Le Livre du Centenaire (1822—1922), p. 207—209.

Le traité de Lausanne. III, 1923, p. 97—98.

Note sur le loi fondamentale de l'Union des Républiques Soviétiques. Rev. Et. Arm., III, 1923, p. 78—79.

Remarques étymologiques. Rev. Et. Arm., IV, 1924, p. 1—6.

La flexion en *-a-* d'adjectifs arméniens. Rev. Et. Arm., III, 1, 1925, p. 1—6.

Le groupe de *sem* en arménien. Rev. Et. Arm., V, 1925, p. 1—4.

Remarques sur l'étymologie de quelques mots grecs. Bull. Soc. Ling., XXVI, 1—2, 1925, p. 22.

Sur l'étymologie de *or*. Rev. Et. Arm., V, 2, 1925, p. 183—184.

Sur le sens d'un passage d'Eznik. Rev. Et. Arm., V, 1, 1925, p. 179—181.

Sur un passage d'Elisée. Rev. Et. Arm., VI, 1, 1926, p. 1—3.

Une étymologie. Rev. Et. Arm., VI, 1, 1926, p. 5—6.

A propos de l'interrogatif et relatif *or*. Rev. Et. Arm., 1927, VII, 1, p. 1—3.

Écriture arménienne. Notice sur les caractères étrangers anciens et modernes. 1927, p. 151—152.

Sur l'ablatif. Rev. Et. Arm., VII, 1927, p. 4—6.

Sur *arew*, *aregahn* et *p'aylakn*. Handes Am-sorya, 1927, p. 757—762.

Le nom du type *t'rcun*. Rev. Et. Arm., VIII, 1, 1928, p. 1—6.

Le mot *ekeleci*. Rev. Et. Arm., X, 1929.

Sur étymologie de arménien *unim*. Rev. Et. Arm., X, 1929.

Observations sur l'étymologie de l'arménien. Rev. Et. Arm., X, 1930, p. 183—186.

Le pluriel arménien *akanjk*. Bull. Soc. Ling., XXXVI, 1935, p. 107—108.

Les sourdes aspirées en arménien. Bull. Soc. Ling., XXXVI, 1935, p. 109—120.

Sur le représentant arménien *ur*, *ul* d'anciennes sonnantes voyelles. Bull. Soc. Ling., XXXVI, 1935, p. 121—123.

Hypothèse sur quelques emprunts de l'ancien arménien au latin. MSL, XVIII, p. 248—350.

Lettre à M. Basmadjian sur la transcription de l'arménien. Banaser, IV, p. 253—256.

Notes sur divers point de la grammaire arménienne. Banaser, II, 16.

Sur le suffixe indo-européen *-nes*. MSL, XV, p. 254—264.

Մէյէի հայադիտական գրութիւններուն գլխաւորներն են՝ 1. Altarmenisches Elementarbuch, Heidelberg 1913, Այստեանի հետեւողութեամբ կազմուած դասական հայերէնի քերականութիւն մը. եւ 2. Esquisse d'une grammaire comparée de l'arménien classique, Vienne 1903, Բ. տպ. 1936: Վերջին գործիս հիմնական ծրագիրն էր հայերէնի քերականական, ձայնական, կերպական օրէնքները համեմատական լեզուագիտութեան հիման վրայ ուսումնասիրել. որ իբր նախադուռ պիտի ծառայէր Հիւրըմանի ղեղեցիկ կերպին: Բ. տպագրութեան ժամանակ հեղինակը լայն փոփոխութիւններու ենթարկեց զայն նորայն ուսումնասիրութիւններու արդիւնքերայն ուսումնասիրութիւններու արդիւնքներուն համաձայն. այս գործին մէջ իրենց օժանդակութիւնը բերած են Հ. Մարիէս եւ Պր. Բէնէվիստ: Ուսումնասիրութեան էրեւան կ'ըլլէ թէ գրաբարը, հակառակ որ համեմատաբար ուշ գրի առնուած է՝ հնդեւրոպական լեզուներու յատկանշական հնաբանութիւններ կը բովանդակէ մեծ թուով. մինչ ձայնական ու քերականական տեսակէտներէ աւրոյն զարգացում կը ցուցնէ եւ արդէն լեզուական շատ անկանոնութիւններ անհետացեր են հոն:

Վերջին ժամանակներս ձեռնարկած էր Մէյէ՝ Հ. Աճառեանի «Արմատական Բառա-

բանի» Փրանսերէն հրատարակութեան աւելի սեղմ ու ամփոփ ծրագրով. նպատակն էր այդ կարեւոր գործը մատչելի ընել եւրոպական շրջանակներուն. բայց մահը անաւարտ կը թողու այս ղեղեցիկ հայադիտական ծրագրերը:

Գիտուար է զնահատել քանի մը տողով Մէյէի արժանիքը հայերէնի ուսումնասիրութեան համար. ան իւր բազմաթիւ գրութիւններով անզնահատելի ծառայութիւն մատուցած է հայ լեզուաբանութեան: Հիւրըման կերպ ճշդեց հայերէնի դիրքը հնդեւրոպական լեզուներու կարգին, կը մնար ղեռ խորացնել այդ աշխատանքը, վեր հանել հայերէնի ձայնական փոփոխութիւններու փուլերը, որոշել փոխառութիւններու առանձնաշատութիւնները, քերականական ձեւաւորումները: Այս ուղղութեամբ մեծագոյն աշխատանքը տարաւ Մէյէ: Անոր մէկ ուրիշ արժանիքն է հայադիտական համար, որ հասցուցած է կարող աշակերտներ. անոնց կարգին պիտի յիշատակուի նախ հայ լեզուաբանը Հրաչեայ Աճառեան:

Մէյէի մահով կը կորցնէ Հայ Ազգը ոչ միայն հայագէտ մը, որ անձնուէր փարած էր իւր լեզուին, այլ նաեւ ճշմարիտ հայասէր մը, որ հայ ժողովուրդին ու մշակոյթին հանդէպ սածած է անկեղծ սէր, սրտով ու գրչով մասնակցած է անոր ցաւերուն եւ ուրախութիւններուն:

Հ. Պ. ԷՍԱՊԱՆԵԱՆ

MAURICE LEROY, Grégoire Magistros et les traductions arméniennes d'auteurs grecs. Annuaire de l'Institut de philol. et d'hist. Orientales, 3 (1935), p. 263—294.

Կը ներկայացնէ Գր. Մագիստրոսի քաղաքական ու գրական գործունէութիւնն իւր մանրամասնութեանց մէջ. առընթեր կու տայ անոր գերդաստանին՝ Պահլաւունիներու տոհմաւոր: Մասնաւոր կերպով քննութեան մատարկ կ'ընէ Մագիստրոսի ԻԲ. նամակին (ուղղուած առ Մարգիս վարդապետ Անեցի) այն տեղիքն, որուն մէջ Մագիստրոս իւր թարգմանչական գործունէութեան մասին կը խօսի, եւ կը ճշդէ իմաստը մտադիր ընելով

